

**Ανάθεση και Εκτέλεση Δημοσίων Συμβάσεων,
Προμηθειών και Γενικών Υπηρεσιών
(μετά την ισχύ του Ν. 4412/2016)**

**Κανόνες Απόδειξης Κριτήριων Ποιοτικής Επιλογής
Πέμπτη 17 Μαΐου 2018**

**Εισηγητής: Γεώργιος Περδικάκης
Πολιτικός Μηχανικός
Πρώην Υπάλληλος Υπουργείου
Εσωτερικών**

Κανόνες Απόδειξης Κριτηρίων Ποιοτικής Επιλογής

Άρθρα 79 έως 83

- Προκαταρκτική Απόδειξη
 - ✓ Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.)
 - ✓ Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ.)
- Αποδεικτικά Μέσα
- Επίσημοι Κατάλογοι

•

•

Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)

(Άρθρο 79) (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

- Καινοτομία των νέων Οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις ως προς την προαπόδειξη → ΕΕΕΣ (ESPD)
- Καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου ΕΕΕΣ με τον Κανονισμό 2016/7/ΕΕ (σε αυτόν το ΕΕΕΣ αναφέρεται ακόμα ως “ΕΕΕΠ”) --> άμεση και δεσμευτική ισχύς, χωρίς να απαιτείται εθνική πράξη ενσωμάτωσης
 - ✓ Παράρτημα Ι → Οδηγίες Εφαρμογής
 - ✓ Παράρτημα ΙΙ → Τυποποιημένο Έντυπο
- Έναρξη ισχύος → το αργότερο από τις 18 Απριλίου 2016 (δηλ. την καταληκτική προθεσμία ενσωμάτωσης των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ & 2014/25/ΕΕ)
- **Πεδίο εφαρμογής → Συμβάσεις άνω των ορίων**

ΔΩΡΕΑΝ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ Ε.Ε. → <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/espd>

Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)

(Άρθρο 79) (συνέχεια)

- **Τι είναι:** Ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση του ο.φ., ως προκαταρκτική απόδειξη, προς αντικατάσταση πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη
- **Στόχος:** απλοποίηση διαδικασιών, μείωση διοικητικού φόρτου, διευκόλυνση πρόσβασης ΜΜΕ
- **Περιεχόμενο δήλωσης:**
 - ✓ Δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού των αρ. 73 & 74 (αναλόγως τι ζητείται από την α.α. στη διακήρυξη)
 - ✓ Πληρούνται τα κριτήρια επιλογής που ζητούνται από την α.α
 - ✓ Κατά περίπτωση, πληρούνται οι αντικειμενικοί κανόνες & κριτήρια περιορισμού του αριθμού των υποψηφίων αρ. 84 (κλειστές, ανταγωνιστική με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικός διάλογος, σύμπραξη καινοτομίας)
 - ✓ Προσδιορισμός δημόσιας αρχής ή τρίτου μέρους που εκδίδει το πιστοποιητικό
 - ✓ Επίσημη δήλωση του ο.φ. ότι θα είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα σχετικά δικαιολογητικά
 - ✓ **Εθνικό δίκαιο : 3310/2005 (αρ. 8 παρ. 4)**

Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) (Άρθρο 79) (συνέχεια)

Συμπλήρωση ΕΕΕΣ

- Σε περίπτωση που η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα και τα κριτήρια επιλογής ποικίλλουν, συμπληρώνεται ένα ΕΕΕΣ ανά παρτίδα
- Οι α.α. μπορούν να επιλέξουν να περιορίσουν τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με τα κριτήρια επιλογής σε μία μόνον ερώτηση (“πληρούνται τα κριτήρια επιλογής; ναι ή όχι”)
- Εφόσον στήριξη του ο.φ. στις ικανότητες τρίτων (αρ. 78), το ΕΕΕΣ περιέχει τις σχετικές πληροφορίες όσον αφορά στους φορείς αυτούς (υποβάλλουν χωριστό ΕΕΕΣ)
- ➤ Σε περίπτωση ένωσης ο.φ. → χωριστό ΕΕΕΣ για κάθε μέλος της ένωσης
- ➤ Δυνατότητα ο.φ. εκ νέου χρήσης ΕΕΕΣ που έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε άλλη διαδικασία σύναψης σύμβασης, εφόσον επιβεβαιώνει ότι οι πληροφορίες εξακολουθούν να είναι αληθείς

Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)

(Άρθρο 79) (συνέχεια)

- Το ΕΕΕΣ παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή Η α.α. **μπορεί να ζητεί από τους συμμετέχοντες/προσφέροντες, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας,** την προσκόμιση όλων ή ορισμένων δικαιολογητικών (παρ. 5)
- Πριν την ανάθεση της σύμβασης, η α.α. **απαιτεί** από τον προσφέροντα, στον οποίο έχει αποφασίσει να αναθέσει τη σύμβαση, να υποβάλει ενημερωμένα τα σχετικά δικαιολογητικά (παρ. 5 δεύτερο εδάφιο)

Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)

(Άρθρο 79) (συνέχεια)

Παρεκκλίσεις από την υποχρέωση των ο.φ. να προσκομίζουν τα δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία (παρέκκλιση από την παρ. 5):

- όταν η α.α. έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ε.Ε., η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο συμβάσεων, εικονικό φάκελο επιχείρησης κλπ (παρ. 6).

Στην περίπτωση αυτή, το ΕΕΕΣ πρέπει να περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται, όπως την ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης δεδομένων

- Υπεύθυνη για την τήρηση και ενημέρωση στο e-Certis (επιγραμμικό αποθετήριο πιστοποιητικών - αρ. 81) πλήρους καταλόγου των εθνικών βάσεων δεδομένων → Γ.Δ. Μεταρρυθμιστικής Πολιτικής & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης
- όταν η α.α. που έχει αναθέσει τη σύμβαση διαθέτει ήδη τα δικαιολογητικά αυτά από προηγούμενη διαδικασία (παρ. 6)

Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) (Άρθρο 79 παρ. 4)

- Συμβάσεις κάτω των ορίων
- Πρότυπο τεύχος με δεσμευτική ισχύ για τις α.α. (20 ημέρες μετά τη θέση σε ισχύ της κάτωθι απόφασης της ΕΑΑΔΗΣΥ), ήτοι από 7 Δεκεμβρίου 2016 και εφεξής
- Δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ τ. Β' 3698/16.11.2016, η 158/2016 Απόφαση της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων με θέμα «Έγκριση του "Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης" (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016 για διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης κάτω των ορίων των οδηγιών»

Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ)

(Άρθρο 79 παρ. 4) (συνέχεια)

- **!! ΠΡΟΣΟΧΗ:** Το ΤΕΥΔ δεν απαιτείται για απευθείας αναθέσεις του αρ. 118 (πρβ. αρ. 22 περ. 84 & 86 ν. 4441/2016)

Επομένως, Τ.Ε.Υ.Δ: για συμβάσεις άνω των 20.000 Ευρώ και έως τα όρια των Οδηγιών

- Υποβολή σε ηλεκτρονική μορφή → υποχρεωτικά για προμήθειες/ υπηρεσίες >60.000 Ευρώ (αρ. 36 για υποχρεωτική χρήση ΕΣΗΔΗΣ)
- Διάθεση σε επεξεργάσιμη μορφή στην ιστοσελίδα <http://www.eaadhsy.gr>
- Δομή και περιεχόμενο παρόμοιο με το ΕΕΕΣ
- Υποχρέωση προσαρμογής στους όρους της διακήρυξης από την α.α. & διάθεσης προς συμπλήρωση στους ο.φ.
- Έκδοση Κατευθυντήριας Οδηγίας 15 της ΕΑΑΔΗΣΥ σχετικά με τις [Οδηγίες συμπλήρωσης του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης \(ΤΕΥΔ\)](#)

Υπογραφή Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης. (Άρθρο 79Α)

- Είναι δυνατόν, το ΕΕΕΣ και το ΤΕΥΔ του άρθρου 79, να υποβληθεί υπογεγραμμένο μόνο από τον κατά περίπτωση εκπρόσωπο του οικονομικού φορέα ως προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 73 για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν.
- Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα, νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησής του κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης.

Αποδεικτικά μέσα (Άρθρο 80)

(άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Για την απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού και της πλήρωσης κριτηρίων επιλογής → **δυνατότητα** των α.α. να απαιτούν τα αποδεικτικά μέσα των παρ. 2, 4 & 5 άρθρου 80 & του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α΄ :

- Μη συνδρομή λόγων αποκλεισμού του αρ. 73 παρ 1 → με απόσπασμα ποινικού μητρώου ή, ισοδύναμου εγγράφου εκδιδόμενου από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους-μέλους ή της χώρας καταγωγής ή που είναι εγκατεστημένος ο εν λόγω ο.φ. Η υποχρέωση αφορά και στα πρόσωπα του αρ. 73 παρ. 1 β' εδαφ.
- Μη συνδρομή λόγων αποκλεισμού του αρ. 73 παρ 2 & 4.β → με πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους- μέλους ή χώρας
- Μη συνδρομή λόγων αποκλεισμού του αρ. 73 παρ 2γ → με πιστοποιητικό από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού της Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων, από το οποίο να προκύπτουν οι πράξεις επιβολής προστίμου που έχουν εκδοθεί σε βάρος του οικονομικού φορέα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής.γ

Προσοχή: Αν δεν εκδίδεται τέτοιου είδους έγγραφο ή πιστοποιητικό ή όταν αυτό δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις των παρ. 1, 2 και 4. β του αρ.73, → **ένορκη βεβαίωση ή υπεύθυνη δήλωση** ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού του κράτους-μέλους ή της χώρας καταγωγής ή όπου είναι εγκατεστημένος ο ο.φ

Αποδεικτικά μέσα (Άρθρο 80) (συνέχεια)

- Μπορεί να παρασχεθεί **επίσημη δήλωση των αρμοδίων δημόσιων αρχών** σχετικά με το ότι δεν εκδίδονται τα ανωτέρω έγγραφα /πιστοποιητικά ή ότι δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις → καθίσταται διαθέσιμη μέσω του επιγραμμικού αποθετηρίου πιστοποιητικών (e-certis)

Προσοχή: Αν διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση (μη δυνατότητα έκδοσης τέτοιου είδους εγγράφου ή που να καλύπτει όλες τις περιπτώσεις) → **απορρίπτεται η προσφορά του διαγωνιζομένου**

- Καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας (75 παρ.2) → με πιστοποιητικό/βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού μητρώου του Παραρτημ. ΧΙ του Προσαρτημ. Α' ν. 4412/2016 (*Μητρώα κρατών μελών*), που πιστοποιεί την εγγραφή και το ειδικό επάγγελμα

Αποδεικτικά μέσα (Άρθρο 80) (συνέχεια)

- Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια (75 παρ. 3) → κατά κανόνα, με ένα ή περισσότερα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Μέρος Ι του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α, **αλλά και**, εφόσον για βάσιμο λόγο ο ο.φ. δεν μπορεί να προσκομίσει τα αιτούμενα από την α.α., με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο προσκομίζει ο ο.φ. και κρίνει κατάλληλο η α.α.
- Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (75 παρ. 4) → με έναν ή περισσότερους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α`, ανάλογα με τη φύση, ποσότητα, σπουδαιότητα ή χρήση του Α της σύμβασης (έργων/ αγαθών / υπηρεσιών)
- ➤ Ενώσεις ο.φ. → υποβάλλουν τα ως άνω, κατά περίπτωση δικαιολογητικά, για κάθε ο.φ. που συμμετέχει στην ένωση

Αποδεικτικά μέσα (Άρθρο 80) (συνέχεια)

Προσοχή:

- Οι α.α. **δεν μπορούν να απαιτούν** αποδεικτικά μέσα, πλην όσων αναφέρονται στα άρθρα 80 & 82 (πρότυπα διασφάλισης ποιότητας & περιβαλλοντικής διαχείρισης)
- Ως προς τη **στήριξη στις ικανότητες τρίτων** (αρ. 78) → προσκόμιση **οιουδήποτε κατάλληλου μέσου** προς απόδειξη στην α.α. ότι οι ο.φ. θα έχουν τους αναγκαίους πόρους (ιδίως σχετική δέσμευση των τρίτων, δήλωση, ιδιωτικό συμφωνητικό, κ.α.)
- Οι α.α. **πρέπει** να ζητούν προσκόμιση δικαιολογητικών προς απόδειξη **μόνο** των λόγων αποκλεισμού & των κριτηρίων επιλογής που έχουν τεθεί στη διακήρυξη και **μόνο** από τον προσωρινό ανάδοχο. **Εντούτοις → αρ. 79 παρ. 5** («5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά που έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 80 και 82.»)

Αποδεικτικά μέσα (Άρθρο 80) (συνέχεια)

ΕΙΔΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ:

• (Παρ. 8): Σε σύμβαση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης: η α.α. υποχρεούται κατ' ελάχιστον να εφαρμόσει το άρθρο 68 παρ. 2 περ. β` και δ` του ν. 3863/2010 → ως προς την απόδειξη της μη αθέτησης των υποχρεώσεων του άρθρου 18 παρ. 2 στους τομείς κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου:

- α) γραπτό αίτημα της α.α. προς το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας για χορήγηση πιστοποιητικού σχετικά με τυχόν πράξεις επιβολής προστίμου σε βάρος των προσφερόντων και
- β) ένορκη βεβαίωση του νομίμου εκπροσώπου των προσφερόντων περί μη επιβολής σε βάρος τους πράξης επιβολής προστίμου για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας «υψηλής» ή «πολύ υψηλής σοβαρότητας» (για το διάστημα που δεν καλύπτονται από το Μητρώο Παραβατών Εταιρειών Παροχής Υπηρεσιών Καθαρισμού ή /και Φύλαξης)

Το άρθρο δεν εφαρμόζεται σε δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ (χωρίς ΦΠΑ).

Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και πιστοποίηση από οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου

(Άρθρο 83)(άρθρο 64 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

- **Επίσημοι κατάλογοι** εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των μελετητών, εφόσον προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες εθνικές διατάξεις ή/και η πιστοποίηση από οργανισμούς πιστοποίησης → **τεκμήριο καταλληλότητας συμμετοχής ως προς τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό** (παρ. 1 & 4)
- **Οι πληροφορίες** που μπορούν να συναχθούν από την εγγραφή σε επίσημους καταλόγους ή από την πιστοποίηση **δεν τίθενται υπό αμφισβήτηση** χωρίς αιτιολόγηση
- Οι προϋποθέσεις εγγραφής στους επίσημους καταλόγους οφείλουν να προσαρμόζονται στις διατάξεις των άρθρων 73 έως 83 (άρθρα σχετικά με την ποιοτική επιλογή)
- Αιτήσεις εγγραφής μπορούν να υποβάλλονται και από οικονομικούς φορείς, οι οποίοι ανήκουν σε ένωση και επικαλούνται πόρους, που τους διαθέτουν άλλοι συμμετέχοντες στην ένωση

**Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και πιστοποίηση από οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου
(Άρθρο 83)(συνέχεια)**

- Η εγγραφή και κατάταξη στο **Μ.Ε.Ε.Π.**, στο **Μητρώο Μελετητών** και στο **Μητρώο Γραφείων Μελετών** και η κατοχή αντίστοιχου πτυχίου αποτελεί *“τεκμήριο τεχνικής καταλληλότητας γενικής εμπειρίας στην καλούμενη τάξη και κατηγορία του αντίστοιχου Μητρώου”* (άρθρο 83 παρ. 5) --> καταλληλότητα για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας (75 παρ. 2)